

VÁLLALATI PÉNZÜGYEK FELADATGYŰJTEMÉNY

Budapest, 2016

Szerzők:

Csoma Róbert

dr. Gyulai László

dr. Nagy Gyula

Percze Szabolcs

Pócs Gábor

Rékasi Róbert

Tomsits Anikó

Urbanics Roxána

Szerkesztő:

Rékasi Róbert

ISBN 978-963-638-507-1

Kiadja a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Felelős kiadó: Sibinger Márta a SALDO Zrt. vezérigazgatója
A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

© A Saldo Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.
E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való
tárolása (papír, elektronikus stb.) a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos!

TARTALOM

Előszó	7
Mutatószámok – Dr. Gyulai László	
Tesztfeladatok	9
Bemutató példák	10
Gyakorló feladatok	15
Megoldások	20
Pénz időértéke – Rékasi Róbert	
Tesztfeladatok	24
Bemutató példák	26
Gyakorló feladatok	43
Megoldások	55
Kötvények értékelése – Percze Szabolcs	
Tesztfeladatok	91
Bemutató példák	93
Gyakorló feladatok	101
Megoldások	113
Részvények értékelése – Dr. Nagy Gyula, Tomsits Anikó	
Tesztfeladatok	133
Bemutató példák	135
Gyakorló feladatok	139
Megoldások	151
Beruházások, beruházások kockázata – Dr. Gyulai László, Rékasi Róbert	
Tesztfeladatok	173
Bemutató példák	175
Gyakorló feladatok	182
Megoldások	194
Tőkeáttétel – Pócs Gábor, Urbanics Roxána	
Tesztfeladatok	219
Bemutató példák	221
Gyakorló feladatok	225
Megoldások	229

Kockázat és portfólió – Pócs Gábor, Rékasi Róbert

Tesztfeladatok	235
Bemutató példák	237
Gyakorló feladatok	252
Megoldások	255

Tőkeszerkezet, tőkeköltés – Csoma Róbert

Tesztfeladatok	262
Bemutató példák	264
Gyakorló feladatok	266
Megoldások	274

Forgótőke menedzsment – Rékasi Róbert, Urbanics Roxána

Tesztfeladatok	282
Bemutató példák	284
Gyakorló feladatok	292
Megoldások	300

Pénzügyi tervezés – Dr. Gyulai László

Tesztfeladatok	313
Bemutató példák	315
Gyakorló feladatok	319
Megoldások	326

Képletek és Táblázatok	337
-------------------------------------	------------

KEDVES OLVASÓ!

Olyan példatárat tart a kezében, amelyet a Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar Pénzügy Intézeti Tanszékének munkatársai alkottak meg sokéves szakmai és oktatási tapasztalataik eredményeinek felhasználásával. A vállalati pénzügyek feladatgyűjtemény egyes témakörei három egymásra épülő részre tagolódnak. Az első rész az adott témakörhöz tartozó bemutató példa/példák segítségével, azok részletes megoldásával, a hozzájuk fűzött magyarázatokkal ismerteti meg az Olvasót. A következő rész számos feladatot kínál az önálló tanulásra, gyakorlásra, valamint a megszerzett tudás ellenőrzésére. A harmadik részben megtalálható ezeknek a feladatoknak a megoldása és a végeredménye.

A Budapesti Gazdasági Egyetemen a pénzügy és számvitel, illetve gazdálkodási és menedzsment szakos hallgatók a vállalati pénzügyeket két szemeszterben tanulják. A Vállalati pénzügyek I. tárgya a vállalkozások pénzügyi döntéseinek legfontosabb kérdéseivel, és az ezek megalapozását szolgáló számításokkal foglalkozik. A hallgatók megismerik a pénz időértékének fogalmát, a speciális pénzáramok, valamint a kötvények és a részvények árazását. A vállalatok beruházásaival kapcsolatos fogalmak és a beruházási javaslatok pénzügyi értékelése során alkalmazott döntési módszerek bemutatása mellett a tárgy foglalkozik a vállalati tőke költség fogalmával, és az ennek nagyságát befolyásoló tényezőkkel, valamint a forgótőke menedzsment alapjaival.

A Vállalati pénzügyek II. tantárgy ráépül a megszerzett ismeretekre, elmélyíti, és újabb témakörökkel gazdagítja azokat. Tematikájának részét képezik a kötvények és részvények alapvető hozammutatói, a pénzügyi döntések különféle kockázatainak értelmezése, a portfólió-elmélet alapjai, a tőkepiaci árfolyamok modellje, a beruházások kockázata, a vállalati tőkeszerkezet, a finanszírozási döntések jellemzői, valamint a pénzügyi tervezés alapvető elemei.

A példatárban VÁP1, illetve VÁP2 elnevezés jelöli, hogy az egyes feladatok melyik tantárgyhoz köthetők. A kiadvány egyedülálló a tankönyv piacon abból a szempontból, hogy nem csupán a végeredményeket közli, hanem a bemutató mintafeladatok mellett valamennyi példa teljes körű megoldását is tartalmazza. Azt javasoljuk, hogy először mindenki tekintse át a bemutató példát/példákat, majd utána próbálja meg önállóan megoldani a témakör második részében található feladatokat. Csak akkor nézze meg a harmadik részben található megoldást, ha elakadt, vagy ellenőrizni szeretné a végeredményt.

A példatár tartalmaz egy képletgyűjteményt, amely összhangban van a feladatmegoldás során alkalmazott jelölésekkel, és jól használható a vállalati pénzügyi számításokhoz. A feladatgyűjtemény végén szereplő jelen- és jövőérték táblázatok adatai három tizedes jegyre vannak kerekítve, de megtalálhatók benne azok a képletek, amelyek segítségével

a tényezők tetszőleges kamatláb és periódus értékekre kiszámolhatók. Javasoljuk, hogy a kerekítésnél kövessék a táblázat módszerét. A példatár feladatainak megoldásait általában két tizedes jegyre számoltuk (százalék, dollár, valamint euró esetében), a végeredménynél a forintban kifejezett értékeket viszont egészre kerekítettük. Emiatt a példatárban megadott, illetve az önállóan számolt végeredmény minimális mértékben eltérhet egymástól.

A feladatgyűjtemény Illés Ivánné: Vállalkozások pénzügyi alapjai (SALDO, 2009), valamint Illés Ivánné, Gyulai László, Lauf László: Vállalkozásfinanszírozás alapjai (SALDO, 2013) tankönyvek témaköreit öleli fel. Megítélésünk szerint a kiadvány a különféle szintű szakmai képzések keretében vállalati pénzügyeket tanulók, a gyakorlati szakemberek és a téma iránt érdeklődő olvasók számára egyaránt hasznos ismereteket kínál.

Budapest, 2016. július

Sok sikert kívánunk a példatár használatához!
A szerkesztő

Dr. Gyulai László

MUTATÓSZÁMOK – TESZTFELADATOK

» **1. Melyik mutató a legfontosabb a vállalkozás tulajdonosa(i) számára?**

- a) a ROE mutató*
- b) a ROA mutató*
- c) a ROS mutató*
- d) egyformán fontosak*

» **2. Melyik mutató a legfontosabb a banknak, ha rövidlejáratú forgóeszközhitelt kér a vállalkozás?**

- a) a ROA mutató*
- b) a hosszútávú eladósodottsági mutató*
- c) a likviditási mutató*
- d) egyformán fontosak*

» **3. A ROS mutató emelkedése a bázishoz képest**

- a) a jobb eszközgazdálkodás biztos jele*
- b) a jobb pénzgazdálkodás biztos jele*
- c) a takarékosabb költséggazdálkodás következménye is lehet*
- d) a saját tőke leszállítás következménye is lehet*

» **4. A likviditási mutató emelkedése**

- a) a javuló készletgazdálkodás biztos jele*
- b) a fizetőképesség romlása mellett is bekövetkezhet*
- c) a tőkeellátottság csökkenésének következménye is lehet*
- d) a készletek arányának csökkenését jelzi a forgóeszközökön belül*

» **5. A ROE mutató emelkedése**

- a) a saját tőke leszállítás következménye is lehet*
- b) a jobb eszközgazdálkodás biztos jele*
- c) a tőkeellátottság csökkenésének következménye is lehet*
- d) a forgási idő emelkedéséből is adódhat*

MUTATÓSZÁMOK – BEMUTATÓ PÉLDÁK

A Lejtmenet Építőipari Kft. egy vidéki közép vállalkozás, melynek gazdálkodásában jelentős változások következtek be a bázis időszakhoz képest.

Feladat:

- Határozza meg a cég fontosabb pénzügyi aránymutatóit!
- Adjon néhány soros összefoglaló értékelést a bekövetkezett változások feltételezhető okairól és várható következményeiről!

VÁP-1

A Társaság mérlegét és eredménykimutatását az alábbi táblázatok tartalmazzák:

20NN. évi MÉRLEG

Adatok eFt-ban

A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
A. Befektetett eszközök	233 435	760 693	D. Saját tőke	1 265 255	1 410 978
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	7 317	132	I. JEGYZETT TŐKE	18 000	18 000
Vagyon értékű jogok	7 029		IV. EREDMÉNYTARTALÉK	911 072	1 033 021
Szellemi termékek	288	132	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	113 234	213 234
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	216 118	749 561	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0
Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	100 051	86 584	VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	222 949	146 723
Műszaki berendezések, gépek, járművek	87 382	74 269	E. Céltartalékok	1 233	1 236
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	28 129	20 446	F. Kötelezettségek	129 216	140 029
Beruházások, felújítások		568 262	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0
Beruházásokra adott előlegek	556		II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	6 700	0
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	10 000	11 000	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	122 516	140 029
Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	10 000	10 000	Vevőktől kapott előlegek	4 612	3 750
Egyéb tartós részesedés		1 000	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	39 305	31 912
B. Forgóeszközök	1 210 204	824 705	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	78 599	104 367
I. KÉSZLETEK	163 111	196 686	Passzív időbeli elhatárolások	58 832	39 171
Anyagok	20 341	20 234	Bevételek passzív időbeli elhatárolása	58 832	39 171
Befejezetlen termelés és félkész termékek	5 322	3 194	Források összesen	1 454 536	1 591 414
Késztermékek	37 113	69 666			
Áruk	100 335	103 592			
II. KÖVETELÉSEK	120 665	149 673			
Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevő)	112 107	90 858			
Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben		1 500			
Egyéb követelések	8 558	57 315			
III. ÉRTÉKPAPÍROK	0	0			
IV. PÉNZESZKÖZÖK	926 428	478 346			
Pénztár, csekkek	1 371	7 530			
Bankbetétek	925 057	470 816			
C. Aktív időbeli elhatárolások	10 897	6 016			
Eszközök összesen	1 454 536	1 591 414			

20NN. évi EREDMÉNYKIMUTATÁS

Adatok eFt-ban

A tétel megnevezése		Előző év	Tárgyév
1	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	1 194 694	843 259
2	Exportértékesítés nettó árbevétele	250 858	230 913
I.	Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	1 445 552	1 074 172
3	Saját termelésű készletek állományváltozása ±	-36 130	29 941
4	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	289	61 968
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke (±03+04)	-35 841	91 909
III.	Egyéb bevételek	16 572	13 429
5	Anyagköltség	684 546	565 954
6	Igénybe vett szolgáltatások értéke	45 985	38 197
7	Egyéb szolgáltatások értéke	3 431	5 102
8	Eladott áruk beszerzési értéke	156 914	172 153
9	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	289	11 532
IV.	Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	891 165	792 938
10	Béreköltség	140 593	120 823
11	Személyi jellegű egyéb kifizetések	20 414	18 293
12	Bérfelárak	50 644	43 138
V.	Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	211 651	182 254
VI.	Értékcsökkenési leírás	40 534	43 417
VII.	Egyéb ráfordítások	36 247	27 007
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	246 686	133 894
16	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	57 894	49 278
17	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	4 146	27 816
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	62 040	77 094
19	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	85	1 365
21	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	297	13 230
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	382	14 595
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	61 658	62 499
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	308 344	196 393
X.	Rendkívüli bevételek	20 375	13 470
XI.	Rendkívüli ráfordítások	12 627	8 200
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (X-XI)	7 748	5 270
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	316 092	201 663
XII.	Adófizetési kötelezettség	53 143	18 940
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	262 949	182 723
22	Eredménytartalék igénybe vétele osztalékra, részesedésre	0	0
23	Jóváhagyott osztalék, részesedés	40 000	36 000
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	222 949	146 723

Az átlagos állományi létszám a bázis időszakban 84,2 fő volt, a tárgyidőszakban pedig 62,5 fő.

*Megoldások***JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK**

A saját tőke jövedelmezősége (ROE)				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Adózott eredmény	eFt	262 949	182 723	
Saját tőke	eFt	1 265 255	1 410 978	
Mutató		20,8%	13,0%	62%
Eszközarányos jövedelmezőség (ROA)				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Adózott eredmény	eFt	262 949	182 723	
Összes eszköz	eFt	1 454 536	1 591 414	
Mutató		18,1%	11,5%	64%
Árbevétel arányos eredmény (ROS)				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Adózott eredmény	eFt	262 949	182 723	
Értékesítés nettó árbevétele	eFt	1 445 552	1 074 172	
Mutató		18,2%	17,0%	94%

HATÉKONYSÁGI MUTATÓK

Egy főre jutó árbevétel				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Értékesítés nettó árbevétele	eFt	1 445 552	1 074 172	
Foglalkoztatottak átlagléttszáma	fő	84,2	62,5	
Mutató	eFt/fő	17 168	17 187	100%
Összes eszköz forgása				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Értékesítés nettó árbevétele	eFt	1 445 552	1 074 172	
Összes eszköz	eFt	1 454 536	1 591 414	
Mutató (fordulat/év)		1,0	0,7	68%
A forgóeszközök forgási ideje				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Forgóeszközök	eFt	1 210 204	824 705	
Értékesítés nettó árbevétele	eFt	1 445 552	1 074 172	
Naptári napok száma	nap	365	365	
Mutató	nap	306	280	92%

A forgási idő pénzeszközök nélkül*				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Forgóeszközök – Pénzeszközök	eFt	283 776	346 359	
Értékesítés nettó árbevétele	eFt	1 445 552	1 074 172	
Naptári napok száma	nap	365	365	
Mutató	nap	72	118	164%

*A mutatót ebben a formában ritkán számolják ki. A Lejtmenet Építőipari Kft. esetében a szokatlanul magas záró pénzállomány miatt érdemes ezt a módosított alakot használni.

LIKVIDITÁSI MUTATÓK

Likviditási mutató				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Forgóeszközök	eFt	1 210 204	824 705	
Rövidlejáratú kötelezettségek	eFt	122 516	140 029	
Mutató		9,9	5,9	60%
Gyorsarány mutató				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Forgóeszközök – Készletek	eFt	1 047 093	628 019	
Rövidlejáratú kötelezettségek	eFt	122 516	140 029	
Mutató		8,5	4,5	52%
Készpénz likviditás				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Pénzeszközök és értékpapírok	eFt	926 428	478 346	
Rövidlejáratú kötelezettségek	eFt	122 516	140 029	
Mutató		7,6	3,4	45%

TŐKESZERKEZETI MUTATÓK

Tőkeellátottsági mutató				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Saját tőke	eFt	1 265 255	1 410 978	
Összes eszköz	eFt	1 454 536	1 591 414	
Mutató		87,0%	88,7%	102%
Hosszútávú eladósodottsági mutató				
Megnevezés	m.e.	Előző év	Tárgyév	Index
Hosszúlejáratú és hátrasorolt kötelezettségek	eFt	6 700	0	
Tartós források összesen	eFt	1 271 955	1 410 978	
Mutató		0,5%	0,0%	0%

b) A Lejtmenet Építőipari Kft. jövedelmezőségi mutatói kivétel nélkül romlottak az előző évhez képest. A legerőteljesebb visszaesés, 38%-os csökkenés a tulajdonosok számára kiemelkedően fontos ROE (saját tőke arányos adózott eredmény) mutatónál figyelhető meg. A legkevésbé az árbevételarányos eredmény mérséklődött, részben a feszes költség-gazdálkodás, részben a pénzügyi műveletek növekvő eredménye következtében. (Az alaposabb értékelést segítheti az eredménykimutatás tárgyevi és bázis időszaki adatainak soronkénti összehasonlítása)

A hatékonysági mutatók közül az egy főre jutó árbevétel – a létszámleépítés következtében – szinten maradt, a többi mutató azonban romlott. A forgóeszközök forgási ideje ugyan látszólag kedvezőbb a bázisnál, de ha az indokolatlanul magas pénzállományt figyelmen kívül hagyjuk, akkor a forgás napokban mért ideje 64%-kal lassult. Ennek oka, hogy a készletek és a követelések a csökkenő eladások ellenére emelkedtek.

A fizetőképesség értékelését szolgáló likviditási mutatók az erős visszaesés ellenére – a már említett túlzottan magas pénzállomány következtében – a tárgyévben még mindig kifejezetten magasak, azaz a kft. likviditási helyzete továbbra is jó. A tőkeellátottság is kifejezetten kedvező, ami az adózott eredmény négyötöd része visszaforgatásának köszönhető.

Ami a következményeket illeti, a mutatók alapján csak feltételezésekkel élhetünk. A menedzsment minden bizonnyal igyekszik elvesztett piacait visszanyerni, az értékesítést fokozni. Ugyanakkor a készletgazdálkodás terén szigorításra, a feltorlódott késztermék készlet csökkentésére lenne szükség.